

KIRKASTA

WSOY

ANNE LEINONEN

Anne Leinonen

KIRJANOITA

Werner Söderström Osakeyhtiö

Helsinki

Kirjassa on suoria sitaatteja seuraavista kirjoista:

- s. 29, Carlos Maria Dominguez: *Paperitalo*
(suom. Einari Aaltonen, 2006)
- s. 84, 109, Edgar Allan Poe: *Korppi*
(suom. Niilo Idman, 1959)
- s. 98, Sari Peltoniemi: *Suomu* (2007)
- s. 172, 177, J. R. R. Tolkien: *Hobitti eli sinne ja takaisin*.
(suom. Kersti Juva, 1985)

*Kiitokset Taiteen edistämiskeskukselle
sekä WSOY:n kirjallisuussäätiölle kirjoittamisen
taloudellisesta tukemisesta.*

© Anne Leinonen ja WSOY 2017
Isbn 978-951-0-42502-2
Painettu EU:ssa

Tarinat voivat pelastaa henkesi.

I

Sateenvarjo ei pysynyt auki vaan raukesi veltoksi. Aura pysähtyi Ekbergin kahvilan kohdalle tutkimaan lukitusta. Irronnut rikka teki varjon vialliseksi.

Kahvilan ikkunasyvennyksessä, kuin näytillä, istui iloisesti naureskeleva pariskunta. Nainen oli juuri tarjoamassa miehelle herkullista täytepiirakkaa, ja mies otti leivoksen vastaan kohteliaasti, katse täynnä seuralaiseen kohdistuvaa ihailua. Molemmat näyttivät umpirakastuneilta ja onnellisilta.

Aura huomasi ikkunasta oman kuvajaisensa, vastaleikatun ruskean polkkatukan, vihreät silmät ja vinon hymyn, ja samalla myös heijastuksen toppatakkisesta miehestä, joka käveli rivakasti hänen ohitseensa. Miehen hartioilla ja hiuksissa kimalteli vastasatanutta lunta, ja Auran sieraimiin kantautui kuiva pakkasen tuoksu.

Aura kurkisti olkansa yli. Hänen takanaan oli lehmusten muodostama kävelykatu Bulevardi: vain muutamia verkkaisesti käveleviä ihmisiä sateenvarjoiheen ja ohikiitävä polkupyörä, jonka kuljettaja pujotteli jalankulkijoiden välissä taidokkaasti. Puiden lehdet olivat kellastuneet ja lähes karisseet pois, katu suorastaan lainehti kirjavista lehdistä. Marraskuun alkupäiviksi oli silti vielä lämmintä. Eikä todellakaan satanut lunta!

Aura käänsi katseensa takaisin ikkunaan ja tarkkaili maailmaa heijastuksen kautta. Toppatakkimies oli kadonnut, mutta aivan

Auran selän takana ohi kiiruhti punaisessa huopatakissa nainen, joka tutki kämmenessään olevaa puhelinta. Viistosti Auran selän takana oli metallista ja muovista tehty katos, ja sen vieressä Aura oli näkevinään koristeellisen katulampun, jota ei ollut oikeasti sillä kohdin. Lamppu paloi vaikka oli päiväsaika, sillä sitä ympäröi tiheä lumimyräkkä.

Aura vilkuili ympärilleen. Kun hän käänteli päätään, lyhty vuoroin ilmestyi ja vuoroin katosi näköpiiristä. Hän peruutti sydän hakaten lähemmäs, kunnes oli aivan lyhdyn ja sen luoman valon piirissä. Talvinen tuoksu voimistui, ja Aura kuuli lumen sihisevän lamppuun osuessaan.

Katoksen eteen pysähtyi keltavihreä raitiovaunu. Auran niskavilloissa kihelmöi, sillä raitiovaunu ja ihmiset eivät päästäneet ääntäkään. Hän seurasi ikkunan heijastuksen kautta, kuinka vauunun keskiosasta purkautui ihmisiä ulos ja reunimmaisista ovista vuorostaan kyytiin tunki uutta väkeä. Kun kaikki olivat sisällä, ovet menivät kiinni ja vaunu liukui sulavasti liikkeelle.

Yksi kadulle kyydistä hypännyt mies juoksi suoraan kohti Auraa, hänen ohitseen, ja näytti katoavan Ekbergin ovista sisään. Mutta ovi ei tietenkään oikeasti auennut, eikä mies ollut juossut Auran ohi.

Aura tärisi sijoillaan voimatta ottaa askeltakaan. Mikään hänen äsken näkemänsä ei voinut olla totta, mutta silti hän oli juuri todistanut jotakin hyvin todentuntuista.

Kerta ei ollut ihan ensimmäinen. Joskus Aura oli huomannut kaupungilla liikkuessaan paikkaan kuulumattomia asioita: välähdyksen tai tuntemuksen siitä, että jokin sujahti hänen ohitseen. Karkkikaupassa saattoi tuoksua voimakas laventelisaippua tai kadulla tervajäätelö kulmassa, jossa ei kukaan syönyt jäätelöä. Aura oli ajatellut, että ne olivat huimauksesta tai liian nopeasta pystyyn nousemisesta aiheutuneita verenkiertohäiriöitä, harha-aistimuksia, joilla ei ollut aidosti merkitystä. Ei mitään vaarallista, korkeintaan migreenin kaltaisia oireita, todennäköisesti vilkasta mielikuvitusta. Välähdykset eivät häirinneet arkea sen enempää. Pikemminkin ne herättivät luontaisen uteliaisuuden.

Nyt ylimaallinen kokemus oli voimakkaampi ja aidompi kuin koskaan aiemmin. Hän oli ensimmäistä kertaa nähnyt kokonaisia ihmisiä ja tuntenut, että oli kurkistanut tunnelin kautta johonkin muualle.

Aura ei osannut hahmottaa, mihin olisi sijoittanut ihmiset. He eivät olleet tästä ajasta tai paikasta, sen hän tiesi. Kaikki oli tutunoloista, mutta samalla vierasta.

Oliko hänen hupsuttelunsa edennyt ihan uudelle tasolle, vai mistä oli kyse? Outojen näkyjen taustalla saattoi olla kasvain, joka painoi aivoja ja aktivoi vääriä hermosoluja. Sekin selitys tuntui dramaattiselta, eikä Aura halunnut pilata hetkeä synkeillä ajatuksilla.

Ikkunapaikan rakastunut pariskunta huomasi Auran seisoa töröttävän lasin takana, ja Aura jatkoi matkaa, ennen kuin he vaivauntuivat. Hän palasi Bulevardin keskikäytävälle ja puikkelehti maahan muodostuneiden lammikoiden välissä. Sade oli onneksi lakannut, mutta pyöräilijöiden roiskuttamia vesiä sai väistellä.

Bulevardilla ei kulkenut raitiovaunun raiteita, ei ollut koskaan kulkenut.

Säikähdys alkoi vaihtua uteliaisuudeksi ja uteliaisuus innotukseksi. Tapahtunut oli kerrassaan suurenmoista! Auran mielessä pirskahteli ja kupli: hän tunsu olevansa jonkin kokonaan uuden edessä. Ehkä hänen näkemälleen oudolle ilmiölle tulisi pian selitys.

Hietaniemen torin kohdalla aurinko pilkisti esiin pilvien takaa. Mukulakiviaukiolla oli rivistö uljaita hevosia, joille ohjastajat parhaillaan asettelivat loimia. Ratsastusesitys oli päättynyt, ja väkijoukko hajaantumassa.

Korkeat kotitalot näkyivät jo, vaikka Länsirantaan oli vielä useita kortteleita. Aura oli iloinen, että isällä oli ollut aikoinaan varaa ostaa juuri täältä kerrostalokolmio. Oli ihanaa asua aivan meren tuntumassa, maan pinnan yläpuolella, ja katsella merellä keikkuvia purjeveneitä, huvipursia ja kahviloiden terassilauttoja. Osa helbyläisistä asui maan alla tunnelitaloissa, ja siellä päivänvalo pääsi näkemään vain seinille heijastetuista maisemoinneista.

Aura muisti lukeneensa Helbyn historiasta, että joskus Länsirantaan oli luonnosteltu henkilösatamaa, josta Suomenlinnan risteilyt olisivat lähteneet merelle, mutta suunnitelma oli sitten peruttu ja satama rakennettu Piparkakkulinnan viereen. Asuinalue oli kuitenkin saanut pitää nimensä. Aura oli ajatellut, että Länsiranta oli eräänlainen satama asukkailleen, sieltä kun pääsi helposti raitiovaunulla niin Tuck Munkinniemeen kuin Roken saarelle kävelysiltaa pitkin. Kävelykatujen vierellä oli paljon pieniä kahviloita ja kivijalkakauppoja. Erityisesti vanhoja tavaroita myyvät liikkeet olivat turistien suosiossa.

Aura oli syvällä mietteissään ja kulki Ruohometsänkadulla, kun hän kuuli takaansa huutoa.

– Hei, oota!

Aura pysähtyi ja kääntyi odottamaan. Hänen luokseen hölkäsi siilitukkainen, ristiverinen nuorukainen. Poskipäissä koreili pisamia ja tyypin huppari hölskyi hassusti. Aura veikkasi, että poika oli seitsemäntoista kuten hänkin.

– Pudotit tämän, hän sanoi ja ojensi Auralle punakantista läpyskää. Poika ei ollut hengästynyt, vaikka hänen oli täytynyt juosta jonkin matkaa.

Aura pudisti päätään eikä tarttunut laitteeseen. – Ei tuo ole minun.

– Ei vai?

Nuorukainen tuijotti hölmistyneenä läpyskää ja sitten Auraa.

– No ei. Mutta kiitos kumminkin. Joku varmaan kaipaa sitä parhaillaan.

Aura kääntyi ja kohensi olallaan olevaa reppua. Hän otti muutamman askeleen, ja sitten poika olikin hänen vierellään ja sovitti askeleitaan Auran tahtiin.

– Mihin sinä olet menossa?

– Ai mihin? Aura hymähti. – Mitä jos en kerrokaan.

Polkupyöräilijä rinkutti kelloa, ja he väistivät kadun toiseen laitaan.

– Minusta olisi mukava tietää sinusta lisää, siilitukka sanoi.

Nyt Aura pysähtyi. Olipa sinnikäs tapaus. Oliko kyseessä vedonlyönti tai jokin uusi seuraleikki? Nauroiko hän? Aura kui-

kuili ympärilleen, mutta ei nähnyt pojan mahdollisia seuralaisia.

– Mitä sinä oikein haluat? Aura kysyi hieman tarpeettoman terävästi. Poika ei tuntunut vaaralliselta, lähinnä vain riesalta.

Hän tarjosi läpyskää vielä kertaalleen. – Jos nyt kuitenkin ottaisit tämän. Se on juuri sinulle.

Siilitukka oli sitkeä. Aura kokosi itsensä torjuakseen pojan, mutta heltyi sitten.

– Hyvä on. Jos ihan välttämättä haluat.

Aura ojensi kätensä ja nappasi laitteen. Hän voisi yrittää selvittää läpyskän omistajan jättämällä vaikka ilmoituksen. Ja jos omistajaa ei löytyisi, voisi sen aina pyyhkiä tyhjäksi ja käyttää uudelleen muistiona. Ei kirjoituslustoja koskaan ollut liikaa.

– Heippa sitten, nuorukainen sanoi ja käännähti kannoillaan.

Aura tuijotti hänen peräänsä. Poika otti sivuaskleen, pyörähti, tuijotti Auraa, vilkutti kädellään ja harppoi sitten kulman taakse.

Aura virnuili huvittuneena. Hän pyöritti läpyskää kädessään ja sulloi sen sitten reppuunsa. Oli kiire laittamaan ruokaa, Inge-täti olisi sudennälkäinen, kun tulisi kotiin.

Ihan kotitaloa vastapäätä oli Vihtorin sekatavarakaupaksi nimetty liike, jossa oli kaikenlaista purnukkaa, kippoa ja tilpehööriä kaupan, lähinnä käytettyä tavaraa. Aura sai kaupan kohdalla idean ja poikkesi sisään. Myyjä, Vihtori itse, tervehti häntä tiskin takaa. Pappa oli järjestelemässä postikortteja myyntikansioon. Monen pinnassa kimalteli tyylikkäitä hologrammeja, mutta joukossa näytti olevan ihan tavallisia muovisiakin kortteja.

– Hei, vieläkö sinulla mahtaa olla se vanha Helbyn kartta? Aura tiedusteli.

– Hmm. Mikähän niistä? Vihtori kysyi ja köntysti pois tiskin takaa. Hän käveli takaseinällä olevalle hyllylle ja alkoi vetää esiin rullalle käärittyjä kankaita. Hetken päästä Auran eteen oli leväytetty auki kookas kartta, johon oli maalattu koko Helby-Suomi.

– Ei tuo, vaan se, jonka sanoit saaneesi kaupungin varastosta. Se, jossa oli metroasemat ja kaikki. Näytit sitä minulle kesällä.

– Se taitaa olla täällä, Vihtori mumisi ja otti toisen rullan esiin.

Toinen kartta oli painettu paksulle kankaalle. Siinä oli haalistuneet värit ja pari käytössä kulunutta reikää, mutta oleellisin asia oli kunnossa: koko kantakaupungin ruutukaava piirtyi siihen selkeänä ja ymmärrettävänä. Aura juoksutti sormiaan tuttujen maa-merkkien yllä. Senaatintorin Colosseum, Kajsaniemen riippuvat puutarhat, Töllebyn resiinarata ja Tuhannen ja yhden yön tavaratulo oli merkitty havainnollistavin kuvasymbolein. Kangas oli taidolla painettu. Vaikka ihan uusimpia kohteita ei kuvasta löytynytkään, oli se hieno ja kelpaisi Auralle.

– Paljon sinä tästä haluat?

– Vastaavia ei taida olla liikenteessä, tai en ole ainakaan nähnyt. Mutta tuskin se arvokas on. Kolmekymppiä.

Aura kaivoi taskustaan kolme kympin kolikkoa, ja rulla oli hänen. Vihtori kääräisi sen ympärille suojamuovin, vaikka Aura vakuutti, että voisi viedä kartan sellaisenaan kotiinsa.

– Siellä tihkuttaa vieläkin, Vihtori vain sanoi, eikä Auralla ollut vastaan panemista.

2

Kotona oli hiljaista. Aura heitti avaimet eteisen pöydällä olevaan kippoon ja riisui päällysvaatteensa. Olohuoneen sohvapöydällä oli vielä isän jäljiltä aamuinen kahvimuki, mutta keittiössä oli putipuhdasta. Täti oli ilmeisesti siivonnut ennen kaupungille lähtöään.

Aura oli ennen viihtynyt kotonaan, mutta nykyään hän huomasi, että oli varautunut kotiin palatessaan. Inge-täti oli tullut heille kesäksi, hänen tarkoituksenaan oli ollut viipyä vain muutama viikko, kunnes saisi järjestettyä asiansa kuntoon, mutta viikot olivat venyneet kuukausiksi. Täti oli periaatteessa ihan mukava, mutta karkäs puuttumaan kaikkeen mahdolliseen. Kuten nyt esimerkiksi tapaan, millä Aura oli tottunut hoitamaan asioita.

Aiemmin isän kanssa kahdestaan ei järjestyksellä ollut ollut niin väliä, kunhan joskus siisti ja imuroi, mutta nyt asunto suorastaan loisti puhtauttaan. Olohuoneeseen oli ilmestynyt tarpeettomia sisustusesineitä, sohva oli vaihdettu nahkaiseen ja perinteisten räsymattojen tilalle oli tullut arvokkaat villamatot – valitettavasti valkoiset, joten sai varoa, ettei sotkisi niitä kuraisilla kengillä tai chilipopcorneilla. Isä ei tietenkään välittänyt asiasta ollenkaan, eihän hän nyt osannut kieltää rakkaalta isosiskoltaan mitään. Ja niin Aurankin oli pitänyt taipua uuteen järjestykseen.

Pahinta oli kuitenkin se, että Inge oli tuonut mukanaan omia tapojaan. Ruoka-ajat olivat nyt tarkat, ja Aura huomasi kävelevänsä iltaisin varpaisillaan, jotta ei olisi häirinnyt olohuoneessa istuvaa tättä.

Aura etsi kaapista perhosenmuotoisia makaroneja ja karisteli niitä kattilaan. Päälle litra vettä ja mausteita. Kaasuliesi ja liesituuletin päälle. Aura kattoi nopeasti lautaset ja aterimet ja etsi kaapista leipää. Löytyi sentään tuoreella päiväyksellä varustettua ruislimppua.

Hän istahti pöytään ja selasi läpyskästään päivän lehden läpi. Ei mitään ihmeellistä, ei edes mielenkiintoisia työpaikkailmoituksia. Aura oli käynyt aamupäivällä tapaamassa opinto-ohjaajaa, joka oli vielä halunnut jutella ja yrittää pyörittää Auran päätöstä lukio-opintojen keskeyttämisestä. Opon mielestä Auran olisi pitänyt vain sinnikkäästi yrittää, kun hänellä kerran oli jo yhden vuoden kurssit takanaan. Mutta Aura piti kiinni kesällä tekemästään päätöksestä: hän halusi ammatillisen koulutuksen ja suoraan käytännön töihin. Jos myöhemmin tuntuisi siltä, hän voisi lukea teoriaakin, mutta nyt hän tarvitsi käsilleen tekemistä.

Olikin vain vaikeampaa löytää juuri oikea ala. Aura oli tehnyt tukun erilaisia testejä, joiden avulla hän oli yrittänyt päätellä avujaan. Testit olivat ristiriitaisia ja ehkä ne eivät kunnolla edes mitanneet taitoja. Hän piti lukemisesta ja tarinoista todella paljon, eivätkä testin suosittelat konttoristi, kirjanpitäjä ja assistentti houkutelleet ammatteina häntä yhtään. Aura ei tiennyt, mitä hän loppujen lopuksi olisi halunnut opiskella. Ehkä jotakin maalaamiseen liittyvää: Aura oli usein osallistunut ystävänsä Silken kanssa katumaalauskeskeisiin.

Silke halusi, että Aura jatkaisi vielä lukiossa, mutta Aura ei muuttanut mieltään.

Makaronit meinasivat kiehua yli. Aura sammutti kaasun ja putsasi liedelle roiskuneet vedet pois. Jääkaapista löytyi eilistä tomaattikastiketta, jota Aura tiputteli makaronien päälle. Vielä myllystä pippuria muutama rouhausu, ja annoksesta tuli maittava kokonaisuus.

Aura meni huoneeseensa ja tuuppasi sohvatuolit syrjään. Ne olivat vaeltaneet kuin itsestään Ingen tieltä Auran huoneeseen, kuten moni muukin huonekalu ja laatikko. Täti oli valloittanut vierashuoneen ja piti siellä nyt omaa järjestystään. Aura yritti malttaa mielensä ja pysyttäytyä poissa huoneesta, sillä tädillä oli paha tapa huomata heti, jos yksikin huonekalu tai esine oli siirtynyt. Olisi pakko viedä perheen tavaroita pian varastoon, koska muutoin heille ei yksinkertaisesti enää mahtuisi mitään.

Auran huoneeseen siirretyistä laatikoista löytyi askartelukori, jossa oli neuloja, lankoja ja erilaisia kangaspaloja. Myös koristeellisia hihamerkkejä, joita Aura oli muutama vuosi sitten kiinnittänyt vaatteisiinsa, silloin kun hänellä oli ollut hetkellinen punk-kausi. Aura viritti kartan nastoilla huoneensa ikkunatommalle seinälle. Kangas oli kaksi metriä leveä ja puolitoista korkea, oikeastaan itsessään näyttävä taideteos. Nastoja piti kiinnittää runsaasti, jotta kangas ei olisi repsahtanut alas.

Sitten hän otti nuppineulan ja kiinnitti kankaaseen hopeanvärisen tähden täsmälleen kahvila Ekbergin kohdalle. Se näytti kohtalokkaalta siinä kaiken keskellä. Auran vartalon läpi kävi puistatus, kun hän mietti juuri äsken näkemiään ihmisiä. Kuin kummituksia, matkalla hoitamaan oman maailmansa asioita.

Aura muisteli, missä muualla oli nähnyt jotakin kummallista. Viime kesänä Huvikumpulan siirtolapuutarhassa Aura oli kompastua väistäessään paksua juurakkoa, jota ei sitten oikeasti ollut olemassakaan. Hän oli ajatellut sen ajatusharhaksi, eikä ollut välittänyt sieraimia kutittaneesta voimakkaasta pihkantuoksusta.

Aura merkkasi Huvikumpulan kohdalle toisen tähden.

Muista kokemuksistaan hän ei enää ollut varma. Pitäisi kävellä uudestaan tiettyjen paikkojen ohi ja odottaa, jos hän näkisi silmäkulmissa välähtävien sahalaitojen tai värien sijaan kokonaisia ihmisiä.

Aura heittäytyi sängylle vatsalleen ja tekstasi Silkelle. ”Vesiperä jälleen. Ei ole kuulemma riittävästi kokemusta. Olisin osannut kyllä hoivata ja pajjata.”

Silkeltä tuli saman tien vastaus. ”No höh. Tylsämielistä. Mut kyl sä jostakin saat vielä töitä, oot hyvä. Kokeile vaikka ovelta

ovelle kiertävän vaatemyyjän töitä? Nyt pitää mennä lukemaan bilsan kokeeseen.”

Aura laittoi kuulokkeet korvilleen ja kelasi läpyskästä esiin keskeneräisen äänikirjan. Se oli Philip Pullmanin *Universumin tomu*, huikea kolmiosainen fantasiaseikkailu, jossa lapset löysivät toisensa rinnakkaisista universumeista. Aura ihannoiti sen päähenkilöä Lyraa, joka pärjäsi neuvokkuutensa avulla. Hän itse asiassa toivoi, että olisi Lyran kaltainen.

Mieslukijalla oli miellyttävä, tasainen ääni, ja kuin huomamatta Aura vajosi uneen.

Hän havahtui eteisestä kuuluvaan kolahdukseen. Toinen kuuloke oli pudonnut pois korvasta. Isän ääni tervehti vaimeana, ja Aura moikkasi takaisin. Kahinaa ja muminaa, sitten isä ilmestyi nojaamaan ovenpieleen. Hänen teepaitansa oli hiessä kainaloista ja tukka seisoivat päässä. Isällä oli aina kuuma, oli kesä tai talvi. Hän pyöri usein puolipukeisena ja saattoi unohtaa laittaa sukat töihin lähtiessä, ihan vain siksi, koska ilmentikin pärjäsi.

– Onkos Ingeä näkynyt?

– Ei vielä, Aura vastasi. – Ja työnhaku meni puihin.

– Noh noh, huomenna on uusi päivä, isä mumisi ja meni keittiöön. – Meillä taitaa olla täällä ruokaakin, hän huikkasi ilahtuneena.

Aura kierähti selälleen, levitti kätensä ja venytteli. Isää ei Auran työnhakukuvio suuremmin hetkauttanut. Se harmitti. Ihan kuin isää ei olisi kiinnostanut ollenkaan, mitä Aura elämänsä teki. Tädin tuleamisen jälkeen isästä oli tullut flegmaattinen. Täti sai komentaa ihan miten lystäsi, ja isä vain myötäili ja hymisteli. Mutta kaipa hänkin oli helpottunut niinä hetkinä, kun täti kirmasi kaupungilla harrastuksiansa perässä. Inge toimi Tuhannen ja yhden yön tavaratalossa eli Tuhiksessa somistajana ja lähti työpäivän jälkeen keilaamaan tai kuoroharjoituksiin. Tai mitä ihmehen harrastuksia tädillä sattui juuri sillä hetkellä olemaan, Aura ei pysynyt perässä. Hän oli nähnyt Ingen huoneessa erilaisia todistuksia mestarikokit-kursseista kung-fu-leireihin. Tuskin täti niitä kaikkia oli ehtinyt harjoittaa tosissaan, mutta oli innostuksissaan kokeillut.

Puhelin kilahti. Silke oli taas linjoilla. ”Kuis Solsnirin keikka? Saitko lippuja?”

”Ne olivat loppuneet heti ekana päivänä. Voin vielä yrittää kysyä uudestaan, jos firmojen kiintiöstä vapautuisi paikkoja.”

Silkeä harmitti varmasti vielä enemmän kuin Auraa, mutta minkäs teki. He olivat seuranneet bändin uraa alusta saakka, kuunnelleet kaikki albumit moneen otteeseen niin, että muistivat biisit ulkoa, ja haaveilleet, että vielä joskus näkisivät sen liveinä. Solsnir oli bling-metallin kärkinimi, urauurtava ruotsalainen kokoonpano, jonka lavashowta kehuttiin. Nyt kun bändi oli tulossa ensikeikalle Suomeen, olisi ollut mahtavaa päästä mukaan.

”Sä oot aarre”, Silke tekstasi.

Aura ja Silke olivat ehtineet kasvaa yhteen lukion ensimmäisenä vuotena. Silke oli oikeastaan ainoa asia, jota Aura kaipasi lukiosta, mutta Silkeä Aura ikävöi sitten sitäkin enemmän. Silke elätteli edelleen toivoa, että Aura palaisi takaisin kouluun. Aura kyllä ymmärsi, miten paljon mukavampaa olisi ollut rämpiä kurssien läpi jonkun toisen kannustamana. Nyt Aurasta ei ollut edes lohtuapua, kun hän ei tiennyt mitä koulussa milloinkin käsiteltiin.

Ovi kävi uudestaan. Sen täytyi olla täti. Eteisestä kajahtikin äänekäs tervehdys. Auran mielestä se oli astetta liian pirteä, mutta hän oli jo oppinut, että isälle oli turha kritisoida tämän siskoa ja tapahtunutta vallankaappausta. Suhde oli vähintään symbioottinen, ellei loismainen, ja sen johdattelevana osapuolena oli tietenkin Inge-täti.

- Joko te söitte? Inge huudahti.
- Vasta tässä aloittelen, isä vastasi.
- Älkää nyt ilman minua.

Sitten kahinaa ja tohinaa, kun Inge tuiskahti vessaan pesemään kasvojaan ja käsiään. Lutraaminen kesti pidempään kuin keskimääräisesti teinillä yleensä. Asunnossa oli vain yksi yhdistetty vessa ja kylpyhuone, ja oli rasittavaa, kun täti varasi sen itselleen käsittämättömän pitkiksi ajoiksi. Kaiken lisäksi tädillä oli tapana röyhtäillä kovaaäänisesti. Hän ei tehnyt sitä koskaan ruoka-

pöydässä, ainoastaan silloin, kun oli sulkeutunut vessaan tai huoneeseensa.

Aura siirtyi sillä välin keittiöön ja pesi kätensä keittiökraanan alla. Hän istuutui pöydän sivulle ja odotti, kunnes Inge lopulta vapautui vessasta.

– Oi miten hienoa ruokaa täällä on laitettu, täti sirkutti ja tuli vikkellästi tuolin taakse. Hän oli muodoltaan pyöreä ja käytti tyköistuvia kotelomekkoja, mutta kantoi kaiken pistämättömällä tyyllillä.

Isä istui pöydän päähän ja tarjoili Auran tekemää ruokaa.

– Tämähän on kylmää jo, täti huomautti kuin hankala asiakas ravintolassa.

– Minä voin lämmittää, Aura tarjoutui ja nappasi tädin lautasen. Hän piti sitä mikrossa minuutin ja palautti takaisin. Täti kiitti kohteliaasti ja kehui makua heti ensimmäisen suullisen jälkeen.

Aura otti lautaselleen pienen annoksen ja söi rauhallisesti. Täti oli purkanut nutturansa, ja hänen vaalea lettinsä kiemurteli niskasta rinnukselle. Aura oli kateellinen noin pitkistä hiuksista. Hänen tukkansa ei koskaan kasvanut kunnolla pituutta, vaan latvat haurastuivat ja muuttuivat hapsuisiksi. Siksi oli helpointa pitää tukkamalli lyhyenä.

Aura olikin ottanut tavakseen nostaa tukkansa pystyyn vahalla tai geelillä, mutta siitä saattoi saada Ingeltä huomautuksen. Työnhakijan piti näyttää siistiltä, oli vakiokommentti.

Täti kertasi omalla tinkimättömällä energiallaan kohokohdat päivän tapahtumista: hän oli suunnitellut tavaratalon yläkertaan naistenosastolle uuden somisteikkunan ja ratkaissut valahtavien sälekaihtimien ongelman.

– Entä sinä, onnistuiko tänään? täti kysyi.

– Kävin haastattelussa, mutta se muuttui kyllä haistatteluksi.

Aura kertoi, kuinka työhönottaja oli hymähdellyt ja sanonut, että Auran työkokemuksella ei olisi mitään asiaa sairaalaan. Ei edes vahtimestariksi tai vahtimestariharjoittelijaksi. Se oli ollut julmaa käytöstä, mutta Aura oli päättänyt, ettei lannistuisi moisesta. Naisella oli varmaan ollut vain huono päivä. Auralla alkoi

olla jo kokemusta työhaastatteluista, eikä niissä yleensä kukaan ollut noin suorasukainen tai ilkeä, vaan asia sentään kuunneltiin loppuun saakka.

Täti mutristi suutaan. – Eikö sillä ollut mitään käytöstapoja? Kyllä pitäisi ymmärtää nuorten tarvetta saada töitä. Sinun iästäsi minä menin vain suoraan kassalle ja istuin tiskin taakse ja sanoin tekeväni töitä. Ei, tietenkin sinun iästäsi minä ensin opiskelin lukion loppuun, mutta kesällä kun oli saatava töitä... Pitäisiköhän minun soittaa ja puhutella sitä haastattelijaa?

– Ehkä kannattaa suosiolla yrittää seuraavaa paikkaa, Aura vastasi.

Isä aivasti pöydän ohi ja kasasi toista ruoka-annosta. Hän ei halunnut lämmittää ruokaa, vaan söi sitä kylmiltään.

– Auralle voisi sopia myyntityö. Eikö niin? täti kysyi.

– Niin niin, isä vastasi kuin kaiku. Isä näytti poissaolevalta, kuten yleensä. Hän oli kenties edelleen syvällä tutkimusprojekteissaan tai yliopiston opetuskuvioissa.

Täti silmäili Auraa päästä varpaisiin, ihan kuin olisi nähnyt veljentyttönsä ensi kertaa.

– Saatat tarvita jonkinmoista piristysruisketta. Täytyy olla reipas, kun menee esittäytymään. Ja hyvin pukeutunut. Sinun arki-vaatetuksesi on kovin kirjavaa ja poikamaistakin. Se on vain niin, että työnantaja panostaa käytökseen ja huoliteltuun olemukseen. Minulla onkin sinulle siihen liittyvä yllätys.

Aura odotti kiltisti, että täti sai puheeltaan ruuan syötyä. Näp-säköistä naisten mekoista ja jakuista olisi riittänyt juttua vaikka kuinka, mutta onneksi Aura sai puhetulvan suunnattua toisaalle. Päiväohjelman kertaamisen lisäksi Inge luetteli joukon kulttuuriharrastuksia, joista johonkin aikoiisi tänään osallistua. Kenties hän menisi katsomaan uutuusnäytelmää Shakespearen kahdeksasta vaimosta tai osallistuisi kirjallisuuspiiriin.

– Sinäkin varmaan pitäisit piiristä, täti arveli Auraan katsoen. – Mutta sinun pitäisi kyllä enemmän seurata uusinta kirjallisuuskenttää, eikä vain kahlata läpi vanhoja klassikoita.

– Olen kyllä lukenut kaikenlaista. Dekkareita, romantiikkaa, fantasiaa...

– Lastenkirjoja ja höpöhöpöä! Sinun pitäisi keskittyä tietoteoksiin! Kansallisesta tietopankista saa vaikka mitä, kunhan vain jaksaa hakea ja tilata.

Aura nyökytteli välttääkseen väittelyn. Täti ei varsinaisesti moittinut hänen lukuharrastustaan, mutta oli aina kovalla innolla suosittelemassa teoksia, jotka hänestä olivat oikeanlaisia ”erityisesti kehittymismielessä”. Isä piti katseen tiukasti kiinni lautasessaan ja seivästi haarukalla makaroneja.

– Kuinkas muuten se työpaikkasi siellä Tukholmassa? Se pääsomistajan paikka, Aura heitti. – Aiotko palata sinne takaisin, vai meneekö se jollekulle toiselle?

– Totta kai minä palaan vielä, mutta nyt minun on tärkeä olla täällä! täti julisti. Sitten seurasi puhetulva tädin suunnitelmista kehittää itseään ammatillisesti ja haastaa itsensä yhä hienompiin saavutuksiin. – Ja tietenkin Helby! On ihanaa kävellä täällä synnyinseuduillaan. Muistella vanhoja ja tavata tuttuja. Kahvilat täällä ovat uniikkeja, tiloilla on oma atmosfäärisä, jota ei missään muualla ole. Ja ihmiset, he vasta ihania ovatkin.

– Joo, niin ovat, isä myötäili.

Auralla oli epäilyksensä. Ehkä täti oli menettänyt työnsä, mutta ei voinut tietenkään myöntää sitä ääneen. Olisi ollut niin hienoa, että täti olisi kimpsuineen ja kampsuineen palannut takaisin kotiinsa. Tukholman vuodenajoista ja luovasta ilmapiiristä oli muutenkin kuultu ihan riittämiin. Mutta tilanne näytti uhkaavasti siltä, että mitään sen suuntaista ei tapahtuisi ennen joulua. Työsuhde Tuhiksessa kestäisi Auran tietämän mukaan vähintään sinne saakka.

Lopulta Aura kiitti ruokaseurasta ja nousi pöydästä.

– Ai niin, se lahja, täti sanoi ja nousi hänkin. Hän meni eteeseen ja toi sieltä ison muovikassin. Sen sisältä hän nosti esiin huolella taitellun sinimustan kotelomekon ja siirsi sen roikkumaan eteensä.

– Tässä asussa teet vaikutuksen työpaikkahaastattelussa, täti sanoi itsestään ylpeänä. Hän suorastaan puhkui intoa.

– Kiitos, no, kokeilen sitä sitten.

Aura otti mekon vastaan. Hän painoi oven takanaan kiinni

ja huokaisi syvään. Hän sively mekon pintaa: kangas oli silkinpehmeää ja kiiltelevää, mutta Aura arveli, että mekon leikkaus ei istuisi hänen lanteikkaaseen vartaloonsa, vaan tekisi hänestä täti-mäisen. Oli kuitenkin syytä kokeilla, jotta voisi kieltäytyä kohteliaasti.

Mekko istui todella hyvin. Auran oli pakko myöntää, että tädillä oli silmää, kun kyse oli vaatetuksesta tai sisustamisesta. Hän asetteli mekon henkarissa kaapin oven päälle ja ihmetteli, missä pitäisi asua yllään. Se oli ihan liian hieno työhaastatteluihin.

Kun Aura nosti reppunsa lattialta tuolille, hän muisti punakantisen läpyskän, jonka sinnikäs poika oli päivällä hänelle antanut. Hän kaivoi läpyskän esiin ja aukaisi kannen. Koneessa oli virtaa ja se käynnistyi sormella painamalla. Hetken päästä ruudulle rävähti tekstiä.

”MUT tarjoaa harjoittelupaikkaa omatoimiselle, työtäpelkäämättömälle nuorelle. Kiinnostus sivistystä ja kulttuurityötä kohtaan katsotaan eduksi. Oppisopimuskoulutus mahdollista. Tule haastatteluun.”

Ilmoituksen viereen oli kirjoitettu muistiotyökälulla teksti. ”Aura, tämä voisi olla juuri sinulle sopiva paikka.” Muistiossa ei ollut kirjoittajan tunnustetta.

Ilmoituksen lopussa oli päivämäärä ja osoite. Haastattelu olisi huomenna kello yksitoista, ja osoite Kalliossa Carlos Castanedan kadulla.

Aura aukaisi nopeasti Mooglen ja haki MUT:ia. Se oli lyhenne sanoista ”Menetettyjen unelmien talo”. Olipa kummallinen nimi. Oliko se kannustava tapa kertoa, että tässä talossa menetettyjä unelmia voisi vielä tavoittaa tai kenties keksiä uusia? Vai oliko se hienovarainen vihje, että talossa kävisi vain ihmisiä, joilla ei ollut enää toivoa? Jonkinlaiselta sosiaalityöltä tai hyväntekeväisyydeltä se kuitenkin kuulosti.

Eihän se maksaisi kuin vaivan käydä tutustumassa, millainen työharjoittelu olisi kyseessä. Mutta tädille ei kannattaisi kertoa ennakkoon, täti saattaisi torpata koko idean siksi, ettei se ollut hänen keksimänsä.

Aura heittäytyi sängylle ja huomasi ajattelevansa kadulla perässään säntäilyttä poikaa. Aika salaperäinen tapaus, ja ilmeisesti hän oli tuonut Auralle läpyskän tarkoituksella. Muka pudonnut Auralta!

Aura tarttui puhelimeensa ja näpytteli viestin. Häntä hymyilytti väkisin. ”Tsekkaa Mooglella MUT, haen sinne töihin huomenna. Ja ai niin, tapasin tänään muuten pojan. Uteliaisuus heräsi.”

Silke ei vastannut heti. Olikohan hän mennyt hetkeksi jonkin ja unohtanut puhelimen huoneeseensa? Yleensä Silke ei aikaillut vastatessaan.

Aura vilkuili sängystään seinällä roikkuvaa karttaa. Mitä, jos hän löytäisi uusia outoja paikkoja kahden nyt havaitsemansa lisäksi? Kai niitä oli enemmänkin olemassa.

Silke vastasi vartin päästä. ”Näyttää mielenkiintoiselta. Et oo aiemmin maininnut mitään. Palataan.”

Aura kummasteli. Silke oli ilmeisesti möksähtänyt viestistä. Eihän Auralla ollut edes ollut mitään kerrottavaa aiemmin.

Huomennahan se selviäisi, mistä työpaikassa oli kyse.

3

Kallioon pääsi kätevästi maanalaisella. Aura putkahti maan pinnalle Kurvissa ja käveli siitä Helbynkatua länteen. Kadulla oli paljon kukkakauppoja ja pieniä kioskeja, joista saattoi ostaa karjalanpiirakoita ja lättyjä. Aura seiso i hetken eläinkaupan näyteikkunan edessä ja katseli vitriinissä esiteltäviä daimoneita. Ne olivat tavallista mallia, kissankokoisia ja nelijalkaisia, ja odottivat silmät suljettuina, että saisivat leimautua omistajaansa. Vitriiniin aseteltu kyltti julisti: ”Meiltä myös LUXUS-DAIMON. Kysy myyjältä lisää!” Aura oli joskus haaveillut lemmikistä, joka seuraisi omistajaansa minne tahansa ja auttaisi arkisten askareiden kanssa, mutta isä oli tuhahdellut moiselle. Ne olivat kalliita, eikä niitä saanut käyttää koulussa. Töissä daimoneita käyttäviin ihmisiin suhtauduttiin naureskellen, sillä daimonin hoitaminen oli kuitenkin lähinnä lasten harrastus. Kun ne olisivatkin olleet samanlaisia kuin Pullmanin tarinoissa: ihmistä syntymästä saakka mukana seuraavia maagisia olentoja, jotka ilmensivät kantajaansa!

Aura jatkoi matkaansa. Kahvitehtaalta kantautui paah tuneiden papujen tuoksu, joka sai haaveilemaan maitokahvista, vaikkei Aura erityinen kahvin ystävä ollutkaan. Vastaantulijat kävelivät verkkaisesti, lähinnä liikkeellä oli vain perheenäitejä rattaineen. Muutama riksa kyyditti asiakkaita. Vielä ei ollut lounasajan ruuhkaa, jolloin monet menivät kotiinsa tauolle.

Tarinat voivat pelastaa henkesi.

Seitsemäntoistavuotias Aura asuu Helbyssä, joka muistuttaa 2010-luvun Helsinkiä. Hän näkee välähdyksiä toisesta maailmasta: kun hän katsoo näyteikkunaa Bulevardilla syyssäässä, ikkunasta heijastuu lumimyrsky ja hänen takanaan kulkee ihmisiä, joita ei ole olemassa.

Auran uusi työpaikka Menetettyjen unelmien talossa vie hänet totuuden äärelle. Aura tutustuu kirjoihin täynnä taikaa sekä noitiin, joiden tehtävänä on säilyttää kirjojen mahti ja tasapaino kahden kaupungin välillä. Siellä hän kohtaa myös kiehtovan Pyryn, jolla on salaisuus.

Pian Aura huomaa ratkaisevansa montaa eri arvoitusta. Mutta miten valita puolensa, kun ei tiedä käyvänsä taistelua?

Atorox-palkittu Anne Leinonen on kirjoittanut urbaanin fantasiateosparin. *Kirjanoita* aloittaa tarinan, jonka päättää *Noitakirja* keväällä 2018.

N84.2 • ISBN 978-951-0-42502-2
WWW.WSOY.FI
KANSI: LAURA LYYTINEN
KANNEN KUVAT: ISTOCKPHOTO